

DE VOETWASSING

DOOR

1

Ds. J. W. KERSTEN

DE VOETWASSING

Lijdenspredikatie over Johannes 13 : 10a

3

Psalm 72: 2

Lezen Johannes 13 : 1-20

Psalm 119: 14

Psalm 38: 1,4,9, 15

Psalm 52: 7

Gemeente, de lijdensweken zijn weer aangevangen. Het zijn die zeven weken voor Pasen gedurende welke de kerk de gewoonte heeft om in het bijzonder stil te mediteren over het lijden van Christus. Om dat met enige vrucht voor onszelf te mogen doen, is er wel bijzondere genade nodig. Zéér bijzondere genade. Want u voelt het, we worden het in ons eigen hart gewaar, dat er helemaal geen plaats is in ons hart, om die lijdensgangen van Christus te gaan navolgen. Daar hebben we helemaal geen zin in, en onze hele natuur ligt daar zó vierkant tegen, omdat — Gods Woord zegt het — het is de Jood, dat is de eigengerechtige, werkheilige mens, een ergernis, en het is de Griek met zijn verstand en zijn ontwikkeling een dwaasheid. Nu, wij zijn die Jood en die Griek. Als u er zo tegen op ziet, misschien kunt u dan begrijpen hoe wij er voor staan. Hij heeft voor ons geen gedaante noch heerlijkheid. Bovendien, de grote haper zit hier, dat er voor zulk een gesmade en vernederde Jezus alleen plaats is in het hart van mensen die de schuld en de smet der zonde voor God gevoelig en met smart mogen beleven. En dat is juist die bijzondere genade. Als dat er niet is, och, dan kunnen we wel enige bespiegelingen

hebben, en ons hoofd schudden net als die vrouwen, weet u wel, die liepen toch zo te snikken en te wenen en ze vonden het toch zo vreselijk. Die hadden medelijden met de Heere Jezus. Dat is zó totaal mis en zó verkeerd, dat het juist niets anders is dan bittere vijandschap en totale blindheid, want Hij gaat straks niet naar het kruis op Golgotha als een medelijdens-waardig persoon, als een martelaar, maar Hij gaat hier bewust, als de Held, als de Leeuw uit de stam van Juda, om de beker aan de lippen te zetten opdat u en ik nog zalig kunnen worden. Medelijden zou hier dus geheel en al misplaatst zijn. Bovendien, die menselijke hartstochten hebben niets te maken met de werkzaamheden van het zaligmakende geloof.

De Heere Jezus bestraft die vrouwen en zegt: „Weent niet over Mij, maar weent over uzelf'. Alle hartstochten in ons leven zijn werkzaamheden, die de grootste dam opwerpen tegen de zuivere, heilige kennisnemingen van het zaligmakende geloof. De mens moet er helemaal buiten gezet worden. Buiten zijn gevoelige genade en buiten zijn historieel geloof en buiten zijn eigengerechtigheid zal een lijdende Christus enige troost schenken in onze arme harten.

Wij kunnen Christus ook op een andere manier zien, niet als een martelaar die medelijden verdient, maar b.v. als een prijzenswaardig voorbeeld. We kunnen ons verwonderen over Zijn zachtmoedigheid in alles; we kunnen ons verwonderen over Zijn lijdzaamheid; dat Hij niet weder schold; dat Hij alles zo geduldig droeg, en dan kunnen we Hem elkander ten voorbeeld stellen en zeggen: „Zo moesten wij eigenlijk ook doen". Dat is ook niets. Probeer het eens, om Jezus na te doen! Dan zult u wel gauw moedeloos worden, want we komen in de verste verte ook

maar niet enigszins nabij Hem, Die de volmaakte Middelaar Gods en der mensen is. De heilige Godmens Jezus Christus, moet ge Die nadoen? Daar ligt voor ons helemaal geen troost in. Integendeel, dat leidt ons tot wanhoop, want dan worden we gewaar dat we in geen honderdste procent Hem enigszins kunnen nadoen. Dus Hem beschouwen als een goed voorbeeld, zoals het etische christendom doet en dan je best maar doen om je ook zo te gedragen, ligt daar dan de bevrijding van onze schuld in? Komen we langs die weg met God in een verzoende betrekking? Neen! Hij is geen voorbeeld, maar die Christus zal — zullen we troost hebben — door het geloof in ons hart moeten wonen. Het gevoelen, dat in Christus Jezus was, zal ook in ons moeten zijn. Daar zal een gemeenschap moeten zijn tussen onze harten en die gezegende Borg, m.a.w. Hij zal ons met Zich mee moeten trekken in Zijn lijdensgang, opdat wij, stervende aan ons leven, aan onze godsdienst, aan onze bekering, zullen verstaan wat het is: „Laat u zaligen”.

Wij kunnen ook in de derde plaats ach en wee roepen over de boosheid en de goddeloosheid van die vreselijke Joden. Dat kunnen we ook doen. Dat zijn geen vreemde dingen! Dat leeft bij ons, dat we zeggen: dat is nu toch wel de goddeloosheid ten top, om zulk Eén, Die nog nooit kwaad heeft gedaan, Die zieken gezond maakte en Die niet anders dan goed deed, zo te behandelen. Wat een vijandschap, Die aan het kruis te slaan! Die goddeloze Pilatus en die vreselijke hogepriesters en dat sanhedrin!

Ja, maar dan lopen we juist precies ons eigen ik voorbij. „Het zijn de Joden niet, Heere Jezus, die U kruisten”. Het zijn de Joden niet. U en ik! We doen het nog dagelijks. Dus, we kunnen onze boze natuur en onze eigen zonden bemantelen door ach en wee te roepen over die goddeloze

mensen. Dat is een bewijs van gemis aan enige zelfkennis. Dan hebben we nog nooit onze vijandschap voor God gevoeld en beweend.

Daar is wat voor nodig, gemeente, om honing te zuigen uit deze Man van smarten. Zelfs de discipelen waren daar helemaal niet aan toe. Dat waren nu lieve kinderen Gods met enige heldere kennis van Hem als Jezus, Zaligmaker. Ze hadden dan tenminste nog enige heldere Persoonskennis. Dat is dan toch al heel wat, is het niet? Dat is dan toch de aanvang van het waarachtige, van het uit God geboren leven. Hoort u dat? Dat is toch de aanvang, zeg ik. De kennis van de Persoon des Middelaars is de aanvang van alle waarachtige uit God geboren leven. Licht daar de wedergeboorte? Dat weet ik niet. Ik weet niet waar die licht, en dat weet een mens die wedergeboren is ook niet, maar in de kennis van de Persoon des Middelaars worden de werkzaamheden van het nieuwe leven helder en duidelijk geopenbaard. Want dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen en Jezus Christus, Die Gij hebt gezonden. Die in de Zoon gelooft, zal leven.

Nu, dat hadden dan toch de discipelen. Daar kon je goed mee praten. Als het over Jezus ging en je vroeg: Wat hebt ge toch in Hem gevonden? O, dan konden ze wel dagen vertellen over de heerlijkheid, die in Hem licht en over Zijn waardigheid en Zijn liefde en Zijn genade, Zijn trouw en Zijn goedheid. Daar kwamen ze niet over uitgepraat. Ik wilde dat dat onder ons ook zo was, dat we met elkaar niet uitgepraat konden raken over de beminnelijkheid en de dierbaarheid en de schoonheid en de voortreffelijkheid van de Heere Jezus Christus. Helaas, daar wordt niet veel over gesproken.

Maar dat hadden de discipelen dan toch. Maar ach, al

hadden ze dat, wat waren ze blind voor Zijn ambtelijke bediening. Jezus, Zaligmaker, goed, daar wisten ze wat van, maar hoe Hij nu Zijn kerk zalig maakt, daar wisten ze niets van. Dat Hij ze kón zalig maken en dat Hij het ook doen zou, dat geloofden ze. Nietwaar, volk van God, dat geloven wij ook, maar de weg waarlangs is toch wel erg moeilijk. Dan stoot ge telkens weer op barrikaden van onbegrijpelijkheid en van vernedering en van ongeloof en vijandschap en dan zegt ge.- „Moet dat nu zo? Is dat de weg om zalig te worden? Is dat de weg om zalig te worden, zoals het nu bij mij is?" Dan zou je eerder zeggen, dat de duivel regeerde. Het is God, Die bezig is om Zijn kerk te vernederen en hun wil te buigen en hun natuur te verbreken opdat ze als verlorenen in het bloed van het Lam gewassen en gereinigd zouden worden. De Heere gaat Zijn discipelen daar langzamerhand in onderwijzen. Dat doet Hij ook zo lief en zo voorzichtig. Dat gaat niet ineens. Dan zouden ze in de wanhoop terecht komen. Hij deed het met woorden. Telkens weer ging Hij ze zeggen hoe de Zoon des mensen dat werk zou verrichten. Lijden en sterven, niet om de troon van David, neen jongeren, luistert nu eens, weet ge hoe dat gaan zal? „Ik moet overgeleverd worden in de handen van de overpriesters, en ze zullen de Zoon des mensen smaadheid aandoen en kruisigen". Horen jullie het nu? Geen grote verwachtingen hebben hoor! Neen, het gaat naar beneden, het gaat bergafwaarts. Sterven. Ja, ze hoorden het wel, maar ze begrepen het niet en ze wilden niet ook. Als ze het hoorden zeiden ze misschien wel ja, maar ze verstonden het niet.

En nu gaat Hij het niet alleen door woorden doen, maar ook door daden. Hij gaat ze eens aanschouwelijk onderwijs geven. Hij gaat hun trotse natuur eens een gevoelige prik

geven. Dat doet Hij niet met een slag van het zwaard der Goddelijke gerechtigheid. Neen, Jezus heeft veel zachtmoediger geneesmiddelen en onderwijsmiddelen. Dat slaan met het zwaard werkt nooit wat goeds uit, maar Hij doet het op zo'n wijze, dat de discipelen verbroken zijn. Ze zijn zo verslagen! Ze krijgen in het licht van Zijn liefde zo de boosheid en de schandelijkheid en de halsstarrigheid en de aard van hun bestaan te zien, dat ze zich weg schamen. Nu, en zo langzamerhand gaat het naar beneden. Zo zal de Heere ze vormen en verbrijzelen en vernederen, opdat ze vatbaar worden voor de toerekeningen van Zijn borgtochtelijke gehoorzaamheid. Daarover spreekt dan de voetwassing, over dat aanschouwelijk onderwijs van een vernederde Jezus. Wij lezen u voor als tekst Joh. 13 : 10 het eerste gedeelte:

Jezus zeide tot hem (tot Petrus): die gewassen is, heeft niet van node dan de voeten te wassen, maar is geheel rein.

Toen de apostel Johannes dit beschreef, was hij al heel oud, 80 of 90 jaar. Maar hij wist zich alles nog precies te herinneren van wat daar in die Paaszaal gebeurd was. De kleinigheden zijn hem zó helder bijgebleven, dat toen hij — misschien 60 of 70 jaar later — dat evangelie schreef, het hem nog zo helder voor de geest stond als had hij het pas meegemaakt. Dat wil zeggen dat die Johannes, en waarschijnlijk ook de andere discipelen wel, van dit voorval een onuitwisbare indruk in hun gehele leven hebben meegekregen. Er is hier iets gebeurd in die Paaszaal, dat hebben ze nooit meer vergeten, en als ze er later over dachten dan werden ze nog rood van schaamte. En als Johannes dan beschrijft wat er gebeurd is, dan heeft hij daar zoveel jaren later toch wel een recht licht over gekregen.

Dat had hij niet toen het gebeurde, maar naderhand is dat door gaan werken in zijn hart onder de bedauwing van Gods Geest. Wat heeft hij toen alles anders gezien dan toen het gebeurde. Want ach, wat waren zijn ogen toch gesloten voor de geestelijke goederen en de geestelijke gangen van Gods koninkrijk en van die gezegende Middelaar. Nu hij er op terug zien mag schrijft hij: „Jezus wetende dat Zijn ure gekomen was — dat wist Johannes toen nog helemaal niet — en dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot de Vader, also Hij de Zijnen die in de wereld waren liefgehad had, zo heeft Hij ze liefgehad — en dan staat er in het Grieks — tot het hoogste toe". Hij heeft ze liefgehad tot het hoogste toe. De liefde van Christus kan nooit groter zijn, de liefde in het algemeen niet, dan dat ze het diepste buigt. Daar ligt de grootste heerlijkheid van de liefde in. Dat heeft Christus hier gedaan. Hij heeft hier één blijk van Zijn liefde gegeven, zo overstelpend, dat het hart van Johannes er (Joor gebroken is. Hij zegt: „Hij heeft ze liefgehad ten hoogste toe". Jezus, wetende dat Zijn ure gekomen was en dat Hij naar de Vader zou gaan en dat Hij daar een Naam zou krijgen boven alle Naam, Heere der heren, Koning van alle koningen, de Majesteit van alle majesteit, de Aanbiddelijke, .voor Wie hemel en aarde en al wat leeft eeuwig moest buigen en Hem lofzangen zingen. Deze Jezus, wetende dat Hij tot Zijn Vader ging en dat Zijn ure gekomen was. Hij ziet nog een 24 uur en dan zal de beker gedronken zijn; dan zal God verheerlijkt zijn; dan zal Hij het loon ontvangen; dan zal Hij een Naam krijgen boven alle naam. Dan zal de Vader Hem de heerlijkheid geven, die Hij had eer de wereld was. Die Jezus, wetende dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had en dat Hij van God uitgegaan was en tot God heenging, die Jezus stond op van

het Avondmaal en legde Zijn klederen af en nam een linnen doek en omgordde Zichzelf en goot water in een bekken en ging de voeten van Zijn discipelen wassen. **Die** Jezus. Ziet ge hoe Johannes het ziet? Dat zagen ze toen niet. Ze zagen toen de waardigheid en de Goddelijke heerlijkheid van Christus niet.

Wat was het geval? Wel, Petrus en Johannes waren vroeg op de dag, het is donderdag, uitgezonden om een paaszaal in gereedheid te brengen, waar Hij dan de Paasmaaltijd met Zijn discipelen zou mogen houden. Hij was zeer begerig om dat Avondmaal met Zijn discipelen te houden. Hij had maar één drang, om Zichzelf aan Zijn discipelen, aan Zijn kerk te geven. De drang der liefde. En nu aan die Paasmaaltijd zou Hij Zichzelf als het Brood des hemels en het Water des levens aan Zijn discipelen verklaren en Zichzelf aan Zijn kerk wegschenken opdat ze eeuwige blijdschap en verzadiging zouden mogen hebben. Dat was de drang der liefde in het hart van Christus. Hoe komt het, dat gij zo ver van Jezus vandaan blijft? Wil Hij niet? Hoe komt dat, dat ge zo omzwerft buiten Zijn gezegende en volzalige bediening? Hoe komt het dat ge met uw ellende en met uw pak van schuld en met uw klachten, moedeloos van de ene dag in de andere leeft? Hoe komt dat? Waar ligt de oorzaak? Bij Hem soms? Neen, die moet ge bij uzelf zoeken. Jezus is Zaligmaker en Hij is er van de Vader ambtelijk toe gegeven, en dat werk doet Hij met zoveel vermaak en met zoveel innerlijke verheuging. Dat is Zijn leven, om te volbrengen de wil Zijns Vaders. Ja Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U. Ik heb grotelijks begeerd met u dit Avondmaal te houden. Nu, de Paaszaal is in gereedheid gebracht. Het was in een huis waar waarschijnlijk meer zalen waren, en die huisheer zit waarschijnlijk ook ergens in een zaal het

Paasfeest te vieren. Hoe het ook zij, de Heere Jezus en de discipelen komen daar binnen en er is geen huis slaaf om de voeten te wassen. Die slaven zijn misschien ergens anders bezig. Dat voeten wassen was het geringste werk voor de geringste slaaf, maar het was een noodzakelijk werk, opdat de heilige maaltijd niet zou ontwijd worden. En wat denkt u van deze maaltijd? Jezus gaat hier als de Zoon Gods en de enige Middelaar met Zijn discipelen het heilige paaslam straks gebruiken met de bittere saus. Een heilige maaltijd zoals er nog nooit één gehouden was. En daar komen de discipelen binnen. Ze hebben onderweg getwist. Ze hadden rode hoofden en boosaardige harten. Ze waren helemaal in de war. Ze hadden getwist wie toch wel de meeste zou zijn in het koninkrijk der hemelen. En zo komen ze nu in die zaal. Ja, daar is geen slaaf om de voeten te wassen en daar gaan ze zo met een boos hart en een lelijk gemoed, vol opstand, vol met zichzelf maar aanliggen. De één wil voor de ander niet buigen. Stel je voor, dat Petrus daar als slaaf gaat fungeren. Dacht ge dat Petrus onder deed voor Johannes en voor Mattheüs, voor Levi? En dacht ge dat Johannes dat wilde? Ze zullen wel zien wat er komt en gaan maar vast aan de tafel liggen en straks zullen ze de heilige maaltijd gaan gebruiken. En de Heere Jezus doet net of Hij niets ziet. Hij wacht tot het uiterste, en daar liggen ze dan. Straks zal Hij als de Gastheer brood nemen en breken en het uitdelen en Hij zal de wijn nemen. Gevoelt u, in wat voor toestand of ze verkeren van binnen, zo lelijk en zo vol met zichzelf en vol eigengerechtigheid en vol eerezucht? De één wil voor de ander niet onderdoen. Ze hebben helemaal geen oog voor de majesteit, de zachtmoedigheid, de voortreffelijkheid en de heerlijkheid van Christus, hun Heere. Natuurlijk, hoe kan ons oog enige glans van Christus

zien en enige zoetheit trekken uit die gezegende Persoon, hoe kan dat ooit als ons hart zo gesteld is, als we vol met onszelf zitten? Hij had geen gedaante noch heerlijkheid. Wat moet een mens toch grondig vernederd zijn en er hartelijk en geheel buiten vallen, zal ooit Jezus enige dierbaarheid voor zo één verkrijgen. De Heere geeft ook geen bevel. Hij zegt niet: „Petrus, wil jij eens de voeten wassen?” Weineen, dat doet Hij niet. Zulk werk op bevel, dat heeft geen waarde, dat moet van binnen uit komen. Hij zal ze geen bevel geven, maar Hij zal het ze op een andere manier leren. En dan staat Jezus daar, wetende wat er komen zou. Wetende ook wie hij was, die Hem verraden zou. Ook Judas ligt aan tafel; die wacht ook op de dingen die gebeuren zullen. Ook Judas! De duivel was reeds in zijn hart gevaren. Hij was een kind der rampzaligheid. „Een duivel onder u”, zegt Jezus.

Jezus staat dan op. Hij heeft de kring eens rond gezien. Ze lagen allemaal naar beneden te kijken en de één voor de ander wil dat niet doen. Maar Jezus staat op, legt Zijn opperkleed af, bindt een linnen doek om Zijn lenden, neemt een kom met water en gaat beginnen om de ene discipel na de ander de voeten te wassen. Er heerst een dodelijke stilte. De één na de ander laat het zich doen ook. Judas, ja waarom niet? Vreselijk, ook Judas. De Heere Jezus wast de voeten van Judas. Wat is dat vreselijk!

De discipelen hebben een beurt gehad en dan komt Petrus aan de beurt. De anderen zijn innerlijk zo getroffen; ze hebben zo de schande gezien van hun onderlinge twist en van hun hoogmoed en van hun zelfverheffing. Ze zien in het licht van Zijn zachtmoedigheid en van Zijn vernedering zo de schande van hun zondenvuil, dat ze zich weg zitten te schamen. Ze weten geen raad. Maar toch, tóch laten ze zich de voeten wassen. Misschien hebben ze het niet helemaal

begrepen, er niet helemaal doorheen gezien wat dat betekende, maar het was dan toch zalig toen ze het toch maar lieten doen. Wat is dat toch zalig om je voeten door Jezus te laten wassen. Want Hij is gekomen, niet om gediend te worden, maar om te dienen. Om Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Er is geen groter zaligheid dan juist onszelf als goddelozen en als vijanden en als bruten en wat we al door de zonden geworden zijn, om je zo door Jezus te laten bedienen. Het is rondom ellende, maar bij Hem is zaligheid. Maar Petrus ziet dat anders. Het is ook wel gauw omgekeerd bij hem, maar Petrus heeft te veel (moet ge eens goed luisteren) respekt, Petrus heeft **te veel** hoogachting voor zijn Heere en Zijn Meester. Neen, daar heeft hij zijn Jezus niet voor over, om zulk een vernederend werk te doen, dat kan Petrus niet verwerken. En hij denkt: die discipelen daar zeggen ook niets, en hij zit zich al op te winden. Moet je dat je Meester laten doen, die vuile voeten door Jezus laten wassen? Hij begrijpt het niet.

Maar nu komt Jezus bij Petrus. Hij heeft dat opgekropt van binnen en hij heeft zoveel hoogachting voor Christus (goed verstaan) en zoveel minachting voor zichzelf, hij gooit zichzelf zo ontzaggel ijk ver weg, hij trekt ogenblikkelijk zijn voeten terug. Hij zegt: „U mij de voeten wassen?" En dan zegt Jezus: „Wat Ik nu doe weet gij niet, maar na deze zult gij het verstaan". Je zou denken: Nu Petrus, toe dan maar, laat je dan ook maar wassen. De Heere zegt het toch: „Je begrijpt niet wat Ik nu doe, maar straks zul je het wel verstaan". Dat moet toch genoeg zijn. Toe, laat je nu toch behandelen! Neen, en dan barst hij uit: „In der eeuwigheid zult Gij mij de voeten niet wassen". Gelukkig dat die eeuwigheid maar heel kort duurde bij Petrus, anders was het mis geweest, maar u voelt de bruutheid van zijn natuur:

In der eeuwigheid zult Gij mij de voeten niet wassen! Maar wat wil je dan, Petrus? Ik wil U de voeten wassen! O ja, dat mag je wel, dan moet je het doen als die zondares, die dat met haar tranen deed, zo mag het wel, Petrus, maar dit moet je Jezus laten doen. Wil jij Jezus de voeten wassen? Dat kan, die gelegenheid komt wel. Doe dat dan als een verloren zondaar, doe dat dan met een gebroken hart en in de belijdenis van je verlorenheid, net als Maria. Die maakte ze nat met haar tranen, droogde ze af met haar haren en zalfde Zijn voeten met de kostelijke nardus. Doe het dan zó, want die zó tot Mij komt, die zal Ik geenszins uitwerpen. Wilt ge wat voor Jezus doen, Petrus? Hebt ge alles voor Hem over?

Kom dan als een verloren mens om je te laten wassen en reinigen door Hem. Dan kun je wat voor Jezus zijn. Maar niet zoals je nu bent. Hij had zoveel hoogachting voor Christus. Veel hoogachting voor de Persoon van Christus en heel geen kennis van Zijn ambtelijke bediening en waartoe Hij van de Vader gegeven was. Heel geen kennis. Hij zegt: „Neen, in der eeuwigheid zult Gij Mij de voeten niet wassen, in der eeuwigheid niet". Petrus zegt dus: „Neen, dat is te erg". Petrus beleeft wat wij toch ook wel weten, nietwaar? Het kan wel eens zijn, dat u tegenover de Heere, tegenover Zijn liefde, tegenover Zijn genade, tegenover Zijn vriendelijkheid, zó uw schandelijke, gedurige ontrouw en uw moedwil en uw onbekeerlijkheid beleeft, dat u zegt: „Neen Heere, dat is te erg. Heere, laat me maar los, want dat is te erg". We zouden haast bang zijn, dat we misbruik zouden maken van Zijn goedheid en Zijn liefde en van Zijn genade. Het wordt wel eens een keer te erg. Dan zouden we moedeloos worden en dan zouden we net als Petrus zeggen: „Heere, ga nu maar uit van mij, want ik ben een

zondig mens en ik word toch nooit anders. Ik ben toch voor geen verbetering vatbaar, ik heb zulk een goddeloze, onverbeterlijke natuur, Heere laat me maar los. Er is met mij niets meer te beginnen". Dat is Petrus, maar het is ons toch niet helemaal vreemd? En als de Heere ons dan niet opzoekt, dan gingen we weg. Maar Zijn liefde is sterker dan het gevoel van onze onwaarde. Wij kunnen soms zulk een overweldigend gevoel hebben van onze verdorvenheid en van onze verlorenheid, dat de vrijmoedigheid om tot Jezus te gaan wordt afgesneden. Zulk een overweldigend gevoel van onze doodstaat, dat we van Jezus wegllopen en dat we Hem er niet meer voor over hebben. Dat we Hem te hoog aanslaan om naar zo'n vuile zondaar om te zien. Dan hebben we zulke hoogachting voor Christus en zulk een minachting voor onszelf, dat het voor eeuwig kwijt zou zijn. Maar dat klopt toch niet? Neen, dat klopt niet. Waar zit die haper, want dat deugt niet, Petrus. Daar deugt niets van wat ge daar doet en wat ge zegt. Ge ziet zo hoog tegen de Heere op. Mag dat dan niet? O ja, want de heilige engelen bedekken het aangezicht. Maar dan verstaan we toch niet wat het betekent als Hij zegt: „Ik ben gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren is".

Ja, zegt Petrus, maar niet één zoals ik, want zo verloren als ik is er niet één. Hij zondert zichzelf uit. Ja maar Petrus, laat de Heere nu toch zondaren zaligen, al ben je de grootste van alle zondaren. Neen, zegt hij, dat kan voor mij niet.

Gevoelt ge de onvrijmoedigheid en dat zich van Jezus terugtrekken? Hij zegt: „Neen, dat is te erg, dat gaat niet meer". Nu en dan zouden we maar uitgaan en in moedeloosheid wegzakken en dan maar geen hoop meer hebben en dan maar zien wat er van terecht komt. Maar zo

loan het ook niet.

En weet ge wat Jezus dan zegt? Hij zegt tegen Petrus: „Als Ik u de voeten niet was hebt ge geen deel aan Mij". Dat wil zeggen-. Zeg Petrus, als ge weigert, dan laat ge Mij los en dan moet ge uw weg maar vervolgen zonder uw Meester en zonder uw Heere. Petrus, kunt ge dat? Kunt ge dan op eigen benen staan? Kunt ge bij een ander beter terecht? Uw verslagen gemoed en uw schuldige hart, wie moet dat dan in orde brengen, Petrus? Kan een ander dat dan als Ik? Is er nog een andere Middelaar aan Wiens voeten u zou gaan neerliggen? Dat is ook een dierbaar en liefderijk onderwijs. De Heere zegt: Petrus, denk eens in, is er een andere Jezus op wie ge uw hoop hebt gesteld? Zijn er andere Middelaars, Die het beter kunnen dan Ik? Petrus, dan hebt ge geen deel aan Mij!

En dan slaat Petrus (hoe kan het ook anders) ineens om in het tegendeel en zegt: „Neen Heere, als ik U moet missen, dat kan ik ook niet, dan ben ik alles kwijt, was mij dan maar helemaal". Hij heeft een levende betrekking op Jezus, want die ligt daar en die kan nooit meer weg, en nu gaat de Heere die stille innerlijke betrekking, die in zijn hart ligt als vrucht van Zijn eigen mededeling in het licht stellen. Nietwaar, Hij gaat Zijn eigen werk, Hij gaat de liefde opwekken en verwakkeren. Maar als het daar om gaat, dan zegt Pe-trus: Neen Heere, dan niet alleen de voeten wassen, dan wil ik helemaal gewassen worden. Ach neen. Het is een overslag in zijn gemoedsleven .als vrucht van de bediening van de Heilige Geest in zijn hart. De gemeenschap met Christus wordt weer gewrocht. De Heere kan Zich in ons leven wel eens terug gaan trekken. Onze Heere Jezus, het Allerliefste, waarvan de bruid zei: „Hij kusse mij met de kussingen van Zijn mond".

Hij kan Zich wel eens beginnen terug te trekken. In het begin kunt ge u nog wel redden, is het niet? Dan redt ge u met uw wetenschap, met uw ondervinding en met uw bekering of met uw ambt. Gemeente, u redt u overal mee, de één met dit en de andere met dat. Maar dan in het gemis, zegt Rutherford, als de Heere eens een weinig licht geeft, wat wordt Hij dan toch dierbaar, als het gemis gaat wegen, Hij laat het wel eens voelen. Op een gegeven moment zegt Hij: „Nu gaat ge al zo lang buiten Mij om en dan hebt ge geen deel meer aan Mij. Dan moet ge het maar zonder Mij doen". En dat kan niet, gemeente. Dat kan niet, omdat het Zijn eigen werk is. Wij zouden het doen, hoor! Als Hij Zelf de hand niet naar ons uitstak, dan zouden we werkelijk, óf in moedeloosheid óf in onwil, óf in opstand, hoe dan ook, maar we zouden er werkelijk vandoor gaan en er kwam nooit weer wat van terecht. Maar dan komt Hij dus vriendelijk ons voor te stellen, dan zegt Hij: Waar kunt ge dan terecht? Heb Ik het wel eens niet goed gedaan? Bent u met Mij wel eens bedrogen uitgekomen? Zijn er andere heren, die beter voor u zorgen? Kunt u het dan in de wereld vinden? Hebt u zo'n vermaak in de heerschappij van de duivel? Ga dan de zonde maar weer in! Zoek uw oude leven maar weer op! Maar dat kan niet meer. Dan slaat het ineens om. Dan gaat Hij die liefde weer wakker maken, Zichzelf in Zijn beminnelijkheid openbaren. Als een zondaar door alles heenzakt, en in een ogenblik gebroken is, dan is het door deze Zijn uitnemende liefde.

Dan zegt Petrus: „Och Heere, wilt Gij mij alstublieft helemaal wassen?" In dat woord ligt een ontkenning van aanvankelijk verkregen genade. Als Petrus zegt: Heere, Gij moet mij helemaal wassen, dan is dat een ontkenning van het Godswerk. Nu, dat ge daar toe komen kunt, dat

begrijp ik, nietwaar, in deze zielsgestalte. Ik zei zoeven: soms is het wel eens tē erg, en weet u wat we dan doen? Dan zeggen we: Heere, ik ontken en ik durf het niet meer te aanvaarden. Kan dat nu, zo'n leven zoals ik leef, en zo'n hart als ik omdraag, kan dat nu? Dat kan niet meer bestaan met genade. En de duivel zegt: Neen, natuurlijk niet. Er is niet één van Gods kinderen zoals u, zo moedwillig en zo ontrouw, dat u de liefde des Heeren, dat lieve Evangelie, de kloppingen aan uw consciëntie met zoveel hardheid en bruutheid beantwoordt. Dat is nog minder dan een beest. Zou dat vrucht van genade kunnen zijn? En dan snijden we aan onze kant de band wel eens door en dan komen we tot de ontkenningen van het werk Gods, meer door moedeloosheid en meer door de aandrang van binnen, door die verklager der broederen. Dan zeggen we: „Heere, ik geloof nooit dat er enig werk van genade in mijn hart is gebeurd”. Misschien spreken we het niet uit, maar het ligt daar toch van binnen. Dat doet Petrus ook, want het is te erg. Hij kan niet geloven, dat zo'n ellendige als hij is, genade zou hebben ontvangen. Daarom vraagt hij: „Heere, begint U weer helemaal opnieuw met mij. Helemaal opnieuw!” Dan zegt de Heere.- „Neen Petrus, dat is niet waar, de boosheid van uw natuur en uw dagelijkse struikelingen en uw zonden nemen het wonder van de wedergeboorte niet weg”. Zondaren, zijt ge hier ook aan het worstelen met uzelf? Soms in de wolken en dan weer in de kolken, en wordt ge ook meer en meer teruggedreven en zegt ge: er is er niet één op de wereld zoals ik? En zijn ze u van binnen ook wel eens aan het opporren om te zeggen.- er is nooit wat van God aan mij gebeurd? Dat zijn verzoekingē. Bidt om genade dat het nooit over uw mond komt, want daar zult ge spijt van krijgen, dat garandeer ik u. Want ge brengt uw ziel in een

ontzaggelijke duisternis. God laat Zijn werk niet aantasten en daar zult ge spijt van hebben. Of ge wel of geen genade hebt ontvangen, laat dat aan de Heere over. Hij weet wat wij niet weten en wat wij soms helemaal niet kunnen bezien. Hij zegt: „Petrus, wat Ik nu doe weet gij niet, maar geef u nu maar over. Laat Mij nu toch maar zorgen, na deze zult ge het verstaan". Dan zegt hij: „Neen, in der eeuwigheid niet. Dat is zo geen leven, zoals ik leef en dat kan geen genadeleven zijn". En dan zegt de Heere: „Nu goed, dan is de band doorsneden". En dan valt hij ineens in het andere uiterste en zegt hij: „Heere, wil me alstublieft helemaal opnieuw bekeren, want ik ben nog nooit bekeerd? Mag ik dan wedergeboren worden?" Neen, zegt de Heere, dat is niet nodig. Ge hebt toch zo'n gebrekkig licht in de zaken van Gods koninkrijk,

Petrus. Ik zal u eens onderwijzen. Kijk eens, die gewassen is is helemaal rein, m.a.w. Petrus, ge zijt al een keer gewassen. Wanneer? Aan Gods zijde in de wedergeboorte, daar gaat de zondaar over uit de dood in het leven, uit Adam in de gemeenschap met Christus. Dan wordt hij op dat ogenblik gereinigd, gerechtvaardigd en geheiligd. Dan worden hem Christus en Zijn weldaden toegerekend, al weet hij er zelf niets van. Dat is dan toch maar waar, en dat het waar is, blijkt dan straks in de vrucht van het leven wel. Als dat niet waar was, dan zou het er ook in de oefening van het geloof niet uitgroeien. Dus aan Gods zijde gebeurt dat in de wedergeboorte, daar wordt de zondaar de mantel van Christus' gerechtigheid omgedaan door de Heilige Geest. Op dat ogenblik staat hij rein en heilig voor God in Christus. Maar wanneer geschiedt dat onderwerpelijk, wanneer wordt een ziel bewust gewassen door het bloed en de Geest van Christus? Wanneer? Comrie zegt: in de eerste oefening des

geloofs. En wat is de eerste oefening van het geloof? Jezus als Zaligmaker persoonlijk eigenen en omhelzen, dat is de eerste oefening van het zaligmakende geloof. De eerste oefening richt zich op de Persoon van de Middelaar. En die oefening is daarop gericht om met de hand des geloofs die Jezus als mijn Jezus te omhelzen. Te ontvangen niet alleen, maar ook te omhelzen. En op dat ogenblik wordt in het bewustzijn van het gemoed de ziel gewassen, gereinigd, geheiligd, gerechtvaardigd, vrijgemaakt, verlost door de Heere Jezus Christus en staat hij in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Er is een stille vrede, een gemak, een vermaak, een vrijmoedigheid om tot God te gaan, Die Zijn toorn en gramschap in Christus heeft afgelegd en Die Zijn Vaderhart ontsluit. Goedertieren Vader, milde Zegenader, stel Uw vriendelijk hart toch eeuwig voor ons open.

Dat ogenblik heeft Petrus ook meegemaakt en dat hebben al de apostelen meegemaakt, behalve Judas. Dan word ik bewust gewassen, gereinigd, geheiligd, gerechtvaardigd en verlost en ben ik reeds zalig, word ik van mijn zaligheid, van mijn aandeel aan Christus innerlijk verzekerd, want in die geloofsoefening is niet de minste zweem van twijfel. En ge zoudt het de duivel en uw grootste vijand in zijn gezicht willen zeggen: de strijd is verloren en ik zal door 's vijands zwaard niet sterven, maar leven.

De duivel kwam het Luther op een nacht zo benauwd en lastig maken en zijn aandeel betwisten en hem op zijn zonden wijzen, maar hij zei: „Duivel, ge moet eens naar de hemel gaan en dan moet ge eens aan Jezus gaan vragen wie Luther is. Ik hoef dat niet te zeggen, ga dat daar maar vragen". En hij week door de kracht des geloofs. Dat is niet om de goede werken, dat is niet om de verdiensten, maar

uit loutere genade en vrije gunst die eeuwig God bewoog. Maar het geloof aanvaardt het, omhelst het, niet alleen voor anderen, ook voor mij. En dat is niet in een hoek geschied en dat gaat ook nooit meer weg. Maar nu gaat het hier over het wassen van de voeten en dat ziet op het bewandelen van de levensweg. En al is het nu dat ik een aandeel van de Heere Jezus Christus heb mogen verkrijgen, mijn natuur wordt nooit bekeerd. De oude mens blijft, en daaruit vloeit voort het bezoedelen van onze voeten op de levensweg, de inwonende boosheid, het inwonend bederf, de inwonende vijandschap en de inwonende dwaasheid en blindheid, het verzet tegen de wegen van Gods voorzienigheid, onwil om de weg te gaan die de Heere ons voorstelt. Dat alles verbreekt zo menigmaal de dadelijke gemeenschap met de Heere. Nu zegt de Heere Jezus tegen Petrus: Ik hoef niet opnieuw te beginnen, dat is al gebeurd. Ga eens terug, toen en toen, dat ogenblik, toen heb Ik toch uw gemoed gewassen en gereinigd, toen u door het geloof Mij als uw Zaligmaker mocht omhelzen. Daar begin Ik niet meer opnieuw aan. God doet Zijn eigen werk niet teniet. Die gewassen is, is geheel rein, maar die heeft nodig dat Zijn voeten gewassen worden. Daar hebt ge de weg van heiligmaking. En weet ge waarom de weg van heiligmaking zulk een raadsel is en zulk een onbekende zaak? Hoe komt het dat zo menig een die toch een ander leven kent, zo blind is voor de evangelische heiligmaking? Hoe komt dat? Omdat ze de rechtvaardigmaking missen. Zo komt dat. Want eerst het geheel rein worden is de rechtvaardigende genade en dan de oefeningen in de heiligmaking. Indien er geen rechtvaardigende genade in ons ziele-leven wordt verheerlijkt door het bloed en de Geest van Christus, dan zitten we altijd in de werkheiligheid. Dat kan ook niet

anders omdat we er dan geen kennis van hebben. Die de Persoon des Middelaars niet kent kan Hem ook niet gebruiken tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing. Dat kan niet, ge moet Hem toch eerst ontvangen hebben. Dus die zielen komen altijd op uit de wet. Doen en laten. Ze zijn altijd bezig met zichzelf, met hun hart, hoe dat gesteld is. Ze zijn altijd in die zelfover leggingen bezig, ze hebben het zo druk met zichzelf, dat er geen tijd is om de Heere Jezus nodig te hebben. Dat er geen plaats voor Hem in hun leven is. Ze zuchten zoveel en ze klagen zoveel. Ze zoeken het zo gedurig en ze zijn toch zo ongelukkig en ze verkeren toch zo in het gemis en zo lopen ze maar te zuchten over de wereld, dag in dag uit en ze hebben het zo moeilijk met zichzelf en ze voelen zich zo ellendig en altijd maar ik; ik zo en ik dit en ik dat. Het is toch zulk een mager leven. Staat toch naar rechtvaardigende genade!

En weet ge wat nu het gemakkelijke is, toehoorders, zondaars? Weet ge wat het gemakkelijke van rechtvaardigende genade is? Dat in rechtvaardigende genade onze werkzaamheden niet te pas komen. Daar staan uw zonden buiten en ook uw goede werken, daar staan uw gebedjes buiten en uw tranen, die hebben daar geen enkel verband mee. Gerechtvaardigd uit genade, als goddelozen gerechtvaardigd om niet, zonder de werken der wet, daar hebt ge niets voor nodig, ge hoeft er niet een gestalte voor te hebben, ge hoeft niet vernederd te zijn of ge hoeft uw zonden niet te bewenen, ge hoeft niets. Dat geeft de Heere er allemaal bij, dat is een soeverein eenzijdig Godswerk. Laat u redden, laat u zaligen, laat u rechtvaardigen. Laat toch alles thuis, uw zelfwaarnemingen: en hoe ben ik gesteld, en ik moest toch veel dieper ingeleid zijn, en ik moest veel meer berouw hebben, en ik moest veel tederder gesteld zijn.

Denkt u, dat de Heere Jezus dat van u nodig heeft? Hij heeft niets van u nodig, juist niet. Maar u **kunt** het niet thuis laten! Dat is de oorzaak! Heimelijk zijt ge er mee aan het werk, om God te verzoenen. Dat is het raadsel en dat is de verborgenheid van de godzaligheid. Die is toch zo groot! Jezus Christus, God geopenbaard in het vlees, opdat Hij uit soevereine genade verloren zondaren zou oprapen. Niet die al een beetje aan het werk zijn of die het zo goed bedoelen, of die zo hartelijk kunnen klagen en die hun gemis zo kunnen bewenen. Zo gebeurt het nooit! Eerst de rechtvaardigende genade.- „Kom nu en drink van het water des levens om niet!" Laat nu uw geld thuis en uw werkzaamheden thuis en kom nu zoals u bent en leg u aan de voeten van Jezus neer en zeg: „Goddelozen worden gerechtvaardigd, waarvan ik de voornaamste ben. Hier ben ik, Heere Jezus mijn hoop is op U, en dat werk vertrouw ik U zo volkomen toe, want daar zijt ge van de Vader toe gegeven". Dan kunt ge toch nooit weten wat de Heere doet. Als dat zó wezen mag, dan gebeurt het ook, want de Heere bedriegt door Zijn Woord verlegen en arme zondaren niet. Maar u bent het niet, u bent geen arme uitgekleden zondaar. U hebt veel te veel goede dingen. U gelooft dat u wedergeboren bent; u gelooft dat uw gebeden wel eens echt zijn; u mag wel eens verkwikt zijn; het Woord van God mag u wel eens vertroosten. Wel, wat hebt u in al die tijd al niet opgegaard. Een hele voorraad van werkzaamheden. Als u er aan terug gaat denken dan zegt u: „Verleden week heb ik dat nog beleefd en vorige maand was het ook kostelijk en ik was toch zo zalig gesteld!" Kijk, daar heb je het juist. Een mens heeft zoveel bij elkaar gegaard, dat hij veel te rijk is om door Jezus geholpen te worden. Hij heeft wat middelaars achter zich staan die hem kunnen opvangen als

het benauwd en moeilijk wordt en dan zegt hij: Ja, maar dat is er toch gebeurd en dat heb ik toch gehad en dat zal toch wel van de Heere zijn en dat is toch geen bedrog geweest? Neen, er is maar één Middelaar, en daarom in het stuk van heiligmaking komt ge er zo ellendig uit. Daarom zijt ge zo onvrijmoedig. Daarom wordt uw hoop soms zo weggenomen. Daarom bent u soms zo gedrukt en zo onvrij, daarom bent u soms zo schuchter in uw gebed, in het toegaan tot de Heere. Daarom bent u soms zo angstig, dat u zegt: „Het is met mij toch mis". Daarom weet u soms geen raad en wordt u geschud en geslingerd en wordt u in de knel-schroef van de duivel vast gedraaid dat ge niet meer weet hoe ge er uit moet komen. Eigen schuld, dan moet u maar luisteren. U doet het uzelf aan, omdat u weigert om door Jezus gezaligd en gered te worden. Dat weigert u, dat wilt u niet. Leer het dan door Zijn Woord en door Zijn Geest. En als u dat Woord dan hoort verklaren, geef u dan over in die gang. Dat mag u doen. Werk op Jezus aan, niet op een gevoelig hart of indrukken van uw schuld en niet wat het is om verloren te gaan en richt u niet op de rechtvaardigheid Gods of wat ook. Dat komt allemaal wel. Richt uw aandacht op die enige Naam, die onder de hemel gegeven is en zeg: Heere Jezus, ik moet U hebben! Hoe ik ook gesteld ben, dat doet er niet toe, die U heeft heeft het leven. En laat Jezus u dan eens onderwijzen wat betreft de gestalten, die Hem behagen en dat kan dan wel eens heel anders zijn dan u denkt. Want u denkt, als ge goed gesteld bent en een beetje makkelijk psalmen zingen kunt en een beetje liefde in uw hart voelt, dat het goed staat. Als de volgende dag alles onderste boven ligt, dan denkt u: Nu zal de Heere wel toornig op mij zijn en nu komt er niets meer van terecht.

Maar zo is het niet hoor. Dacht u dat de Heere op en neer gaat in Zijn liefde en Zijn trouw en Zijn genade met de waarneming van ons hart? Wat voor een God denkt u eigenlijk dat de kerk heeft? Die God is onze zaligheid en dat blijft Hij. Hoe het er met mij bij staat, heeft er niets mee te maken. Hij ziet Zijn kerk in Christus aan. Eerst rechtvaardigende genade, eerst de oefening van het geloof. Hier zijn veel mensen, die voor bekeerd doorgaan en die de eerste oefening van het geloof nooit hebben beoefend. Die zijn er veel, en dat is toch een groot gevaar. Dat is de eerste oefening van het geloof, daar vloeit de rechtvaardigende genade. En de vrucht daarvan is enige heldere oefening, meer en meer in het stuk van heiligmaking. Hoe het ons betaamt voor de Heere te leven. Niet in doen en laten, nogmaals, maar in het stuk van de dagelijkse bekering.

Voeten wassen, Petrus! Elke dag van uw leven weer met uw hele zondenregister tot Jezus te gaan en zeggen: Heere Jezus, met al mijn goede bedoelingen is het nu weer helemaal mis. Maar nu zal ik het morgen toch beter doen hoor. O ja? Nu goed, probeer het dan! Dan staat ge op met goede voornemens en dan zal het vandaag toch wel anders zijn en dat zal niet gebeuren! En dan is het 's avonds nog erger dan het ooit was. En dan weer tot Jezus gaan en zeggen: och, Heere Jezus, nu is het weer helemaal mis, maar ik geef het niet op, nu zal ik het morgen beter doen. Ik zal de strijd strijden. Ga uw gang, probeer het maar. Het wordt hoe langer hoe ellendiger. Het wordt helemaal mis en uw natuur krijgt u nooit ten onder.

Nu moet u niets meer beloven, maar u moet tot de Heere Jezus gaan en ge legt u maar aan Zijn voeten neer en ge klaagt uzelf maar aan in uw onverbeterlijkheid en uw goddeloos bestaan. Petrus zei: Heere, het is te erg. Nu, wat

wilt ge dan? Wilt ge uzelf gaan verbeteren? Och neen, Heere, dat kan ik ook niet, want het is vreselijk! Is er een andere Middelaar soms in de hemel of op aarde? Ach neen, leer nu eindelijk deze les, voeten wassen, Petrus, elke dag opnieuw. Kom maar tot Mij, en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen. Zalig werk, om onze voeten te laten wassen, elke dag van ons leven, met onze struikelingen, met onze zwakheden, met ons hele bestaan. En de vrucht zal wezen, dat we het ook bij elkaar doen, want die door Jezus vernederd is kan niet hoogmoedig zijn. Dan krijgt onze eigenliefde toch wel eens een keer een doodsteek. En als we dan eens waarachtig vernederd onder Hem mogen buigen en onszelf eens hartelijk verfoeien en mishagen vanwege de zonde, wat krijgt uw medemens dan een waarde. Wat kunt ge een onbekeerd mens dan toch liefhebben. Wat kunt ge dan toch gunnend zijn voor een arme stumper die daar ook in zijn verlorenheid ligt. U zou ze zo in de armen pakken en zeggen: kom, we gaan naar Jezus toe, want wat ik daarin heb gevonden gun ik u ook. Wat wordt het dan toch anders van binnen. Dan kunt ge uw zwaard wel thuis laten! Dan gaat de liefde heersen en als u uw naaste in struikelingen ziet of in zonden of in duistere wegen, ach, dan gaat ge zijn voeten wassen, d.w.z. kom broeder, kom zuster, kom vriend, kom vriendin, dit is de weg, wandel in dezelve. Stille gebeden voor elkaar doen in de afzondering, elkaar opdragen. Is er iemand in nood of in lijden of in smart of in gevaar om afgetrokken te worden? Draag ze op aan de rommelende ingewanden van Gods eeuwige barmhartigheid. Ik vrees dat we weinig voor elkaar bidden! Of wel? Ik hoop dat ik mij vergis. Is het er nog wel eens? Het is toch een aangenaam werk. Het is veel aangener om met een ander bezig te zijn dan met jezelf, is het niet

waar? Heeft u daar kennis aan? Altijd met jezelf bezig te zijn word ge ook moe, want ge zit vol met zelfbedoeling, maar als ge er nu eens tussen uit bent, dan krijgt u werk voor een ander. Dan wordt de aandacht wat meer van uzelf afgetrokken. Dan ziet ge daar een arm onbekeerd kind; of daar ziet ge iemand in de zonden doorbreken; daar ziet ge iemand in de zuigkracht van de wereld! Dan zegt ge.- „O God, U zou ze toch ook nog kunnen trekken en bewaren”.

Dan gaan we ook elkander de voeten wassen. „Ik heb u een exempel nagelaten”, zegt de Heere Jezus, „opdat ge dat ook zou doen”. Niet nadoen! Probeer dat eens na te doen om je naasten de voeten te wassen. Ik niet, nooit. Dat werk daar heb ik mezelf niet voor over. Dus nadoen lukt niet! Maar als Jezus door het geloof in mijn hart woont dan doe ik het wel, en dan ben ik de minste van allemaal, en dan kan ik mij zo gemakkelijk geven en dan kunnen ze over mijn rug lopen. Dan heb ik geen haat tegen iemand en dan zou ik iedereen wel willen omhelzen. Dan heb ik geen vijanden meer op de wereld. Dan mag het gevoel van Jezus Christus zich in ons hart openbaren en dan gaan we elkaar de voeten wassen. Zalig werk! Want dan worden de vruchten uit die beminlijke wijnstok in mijn leven geopenbaard en de goedkeuringen Gods over Zijn eigen werk. Bij U is zaligheid, dat is leven. Het leven in heiligmaking. De vrede in ons hart, de goedkeuringen Gods en de zekerheid dat we de goede strijd des geloofs hebben gestreden en eenmaal ontvangen zullen het loon der gerechtigheid om Zijns Naams wil.

Amen